

Generem solucions

Amistats: necessàries?

Xavier Serra

Cada cop hi ha més gent que viu sola i que manté poques relacions -intenses, però esporàdiques-. A alguns d'ells els coneixem com a personatges de sèries, com els de *Cites*, de TV3. Barreja entre comèdia i drama sobre "primeres trobades" de diferents parelles que s'han conegut via Internet. Vides i relacions ben variades en un context contemporani. L'amistat i relacionabilitat entre persones ha estat sempre atractiu. Hi reflexionem prou?

Què són les amistats? Si admetéssim, erròniament, que tot contacte d'una xarxa social és una "amistat", en podríem tenir desenes de milers. Malauradament no tindrem pas més d'alguna desena o potser un centenar d'amics. Una primera referència a l'amistat ja apareix al diàleg *Lisis* (Plató, s. IV aC), fruit de la seva experiència amb Sòcrates. Per a Plató l'origen de l'amistat rau en l'afany de completar-se un mateix: qui es cregués perfecte o qui fos tan ignorant de no adonar-se de la pròpia mancança, no en voldrà pas, d'amics. Defenia ell aleshores una amistat "interessada"? Res d'això! Tan Aristòtil com Ciceró afirmen que la utilitat i profit, així com el plaer de l'amistat, són només una conseqüència positiva que se'n deriva. L'amistat autèntica es basa en la bondat (Aristòtil) i, per Ciceró, "l'amistat no és filla de la utilitat, sinó la utilitat de l'amistat".

El mot grec *philia*, traduït per «amistat», designa una sentiment de lligam amb d'altres: una intimitat encara allunyada del clàssic tema de l'atracció sexual). Com que a l'amistat ningú no hi està obligat, Epicur no el considera un plaer "natural i necessari". Els epicuris es plantegen: no aniria més bé, per ser feliç, viure sense amics i, per tant, sense problemes? Mai m'ha agradat aquesta gent: lloen la correspondència i gratificació que ens els qui ens fan la vida plaent, plenament humana, però sempre calculant-ho (un plaer "moderat", no compromès al cent per cent). Em rebenta aquest punt d'egoisme. Avui dia, l'amistat s'ha vinculat força amb l'autoestima, la llibertat sense compromís, el respecte, l'intercanvi d'afecte i companyia,

una reciprocitat de bona voluntat envers l'altre. Però, malauradament, ja no es considera "virtut" sinó, com a molt, un allò de "voler el bé d'un altre", una manera superior d'estimar-se dignament un mateix.

L'autèntica amistat està en crisi: per què? Sembla que ens faci por tenir amics i amigues. Preveiem potser que, quan s'acabi, ens doldrà? Ens atabala que derivi cap a enamorament, intimitat i, conseqüentment, "compromís" que ens faci trencar amb altres intimitats, vicis o amb la comoditat de la solitud? O potser –en una societat complexa- no trobem amb qui compartir tot de debò?

És l'hora de proposar solucions. Només

ANNIE SPRATT

L'autèntica amistat està en crisi: per què? Sembla que ens faci por tenir amics i amigues

tres micro- propostes, ben pràctiques: a) cada persona que ens creuem es mereix la nostra atenció..., siguem afectuosos i després... ja veurem!; b) ser o sentir-se correspost pels sentiments d'un altre és bonic, però no "instrumentalitzem" les "relacions" segons el seu "rendiment"; i c) sobretot, considerem: hi ha algú que cregui que pot arribar a ser feliç tot sol? Aristòtil, i força d'altres, no ho admetrien pas. La felicitat de l'egoista no és difícil d'intuir, però sempre s'esquerda. Obrim-nos, fem fàcil a d'altres el camí de l'amistat. Tot i l'acurada distinció aristotèlica de l'amistat – com utilitat, plaer i virtut -, quan tens un amic o amiga saps que "no hi ha un altre fi que l'amistat mateixa": cal allunyar el "càlcul" i la frivolitat. ■

Xavier Serra és Professor de Filosofia a l'Institut "Carles Rahola" (Girona) / @xserra